Súd:	Okresný súd Michalovce
Spisová značka:	16C/78/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu:	0018207977
Dátum vydania rozhodnutia:	19. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Daniela Pristášová
ECLI:	ECLI:SK:OSMI:2020:0018207977.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Michalovce, sudkyňou Mgr. Danielou Pristášovou, v spore žalobkyne v 1. E., v 2. rade L., v 3. rade R.e, všetci právne zastúpení Mgr. Ľudovítom Paulovičom, advokátom, M. Rázusa 19, 984 01 Lučenec, IČO: 45 021 996, proti žalovanému Komunálna poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 31 595 545, Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, zastúpený JUDr. Felix Neupauer, advokát, Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 25 000 €, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 2. rade sumu 25 000 €, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni v 3. rade sumu 15 000 €, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Žalobcom v 1. až 3. rade, priznáva nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov v konaní od žalovaného s tým, že o výške tohto nároku bude rozhodnuté v osobitnom uznesení.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia v žalobe, ktorá bola na súd doručená 17.9.2018, žiadajú o zaplatenie primeranej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to pre žalobcu v 1. rade 25 000 €, pre žalobcu v 2. rade tiež 25 000 €, a pre žalobkyňu v 3. rade 15 000 €. Žalobu odôvodnili tým, že v dôsledku protiprávneho konania vodiča U. stratila žalobkyňa v 1. rade a žalobca v 2. rade svojho syna a žalobkyňa v 3. rade svojho brata. Stratili tak možnosť rozvíjať citové a rodinné väzby so svojou najbližšou rodinou, čím utrpeli žalobcovia bez akýchkoľvek pochybností veľkú citovú ujmu a aj vzhľadom na to, že do doby tragickej dopravnej nehody žila rodina žalobcov usporiadaným rodinným životom a vzťahy medzi jednotlivými členmi rodiny boli veľmi dobré a boli si vzájomnou oporou. Náhla a nečakaná smrť neb. L. všetkých pozostalých žalobcov veľmi zasiahla a s jeho tragickou smrťou sa doposiaľ nevedia vyrovnať. Týmto nečakaným a náhlym úmrtím došlo k závažnému zásahu do práv na ochranu osobnosti pozostalých žalobcov, ktorý spočíva v zásadnom nezvratnom a trvalom obmedzení ich súkromného a rodinného života preto žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 Obč. zák., neprichádza do úvahy, a vzhľadom na to žiadajú priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, keďže v § 13 ods. 2 Obč. zák., sú vymenované zásahy do osobností len demonštratívne a teda majú žalobcovia za to, že konanie, ktorým bola zapríčinená smrteľná dopravná nehoda, na následky ktorej zomrel neb. L.ý je takýmto zásahom na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Ďalej je v žalobe uvedené, že uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ zo dňa 30.4.2017, bolo zastavené trestné stíhanie vo veci prečinu usmrtenia, ktorého sa dopustil U. tak, že dňa 13.9.2016, v čase okolo 15.15 hod., riadil motocykel zn. Yamaha, po štátnej ceste v ľavom jazdnom pruhu v smere od mosta U. a ako spolujazdec na tomto motocykli sedel L., pričom riadeniu motocykla a sledovanie situácie v cestnej premávke nevenoval vodič dostatočnú pozornosť. Motocykel riadil rýchlosťou najmenej 183 km za hod., v úseku, kde je

dovolená rýchlosť 100 km/h, a prednou časťou motocykla narazil do pravej bočnej časti osobného motorového vozidla zn. N. ktoré v smere D., ktorý odbočoval vľavo na čerpaciu stanicu Slovnaft, pri ktorej U. utrpeli také ťažké zranenia, ktoré boli nezlučiteľné so životom a X. utrpel viaceré zranenia. Trestné stíhanie bolo zastavené, lebo je neprípustné proti tomu, kto zomrel, a keďže vodič U. namieste nehody zomrel v dôsledku vyššie popísaného konania trestného činu vodiča U. žalobcovia uplatňujú proti žalovanému právo na náhradu nemajetkovej ujmy. V odôvodnení žaloby tiež žalobcovia uviedli, že povinnosť nahradiť spôsobenú nemajetkovú ujmu má žalovaný ako poisťovateľ a pozostalí žalobcovia majú pritom podľa § 15 zák. č. 381/2001 Z.z., o povinnom zmluvnom poistení, zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, právo domáhať sa náhrady priamo proti žalovanému ako poistiteľovi. Ide o nárok, ktorý je predmetom povinného zmluvného poistenia, ako jeho rozsah ustanovuje § 4 ods. 2 zák., a poistený má právo aby poisťovateľ za neho nahradil poškodeným škodu na zdraví a náklady pri usmrtení. Poukázali ďalej na to, že účel zákonných ustanovení o povinnom zmluvnom poistení je vymedzený sekundárnym právom Európskej únie, najmä článkom 3 ods. 1 Smernice rady 72/166/EHS z 24.4.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, a uvedené smernice rady, ako nástroj komunitárneho práva majú v zmysle rozhodovacej činnosti ESD, tzv. nepriamu záväznosť, čo znamená, že súd je povinný pri uplatňovaní vnútroštátneho práva vykladať vnútroštátne právo v maximálnej možnej miere vo svetle znenia a účelu predmetnej smernice na dosiahnutie smernicou sledovaného cieľa. Pokiaľ ide o okruh osôb, na ktorých ochranu má byť vnútroštátne právo zamerané, tak je ustálené, že na základe žiadneho ustanovenia v 1.,2. ani tretej smernici nemožno dospieť k záveru, že normotvorca únie si želal zúžiť ochranu zaručenú týmito smernicami len na osoby, ktoré sa priamo zúčastnili na škodovej udalosti, a teda členské štáty majú zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením v určitých minimálnych sumách určených v článku 1 ods. 2 druhej smernice. Ďalej poukázali na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 17.8.2016, sp.zn. 1US/474/2016-17, zo dňa 11.10.2016, uznesenie sp.zn. 3US/666/2016, v ktorých rozhodnutiach sa súdy svojím právnym názorom výrazne odchýlili od právneho názoru NS SR vysloveného v rozsudku sp.zn. 4Cdo/168/2009, pričom stanovili, že predmetom krytia PZP je aj nemajetková ujma, ktorá je predmetom tohto sporu. Rovnako poukázali aj na rozsudok NS SR zo dňa 31.7.2017, sp.zn. 6NCdo/1/2016.

2. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe uviedol, že pokiaľ sa žalobcovia domáhajú nároku na nemajetkovú ujmu z titulu ochrany osobnostného práva, do ktorého zasiahol vinník svojím konaním, tak v danom prípade nie je sporné, že pôvodcom neoprávneného zásahu do osobnostných práv žalobcov bola fyzická osoba, teda subjekt zásahu, a žalobcom tak vznikol nárok výlučne voči vinníkovi. Pokiaľ by bolo pripustené, že nárok spadá pod rozsah krytia podľa zákona o PZP, potom by mal vinník ako poistený v zmysle § 4 ods. 2 Zákona, právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky. Následne by potom v zmysle § 15 ods. 1 platilo, že poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Keďže nárok z titulu zásahu do osobnostného práva existuje výlučne len jeden, a to voči vinníkovi ako priamemu pôvodcovi zásahu, ktorý sa dopustil porušenia podľa § 11 OZ, plnenie vzniknutého nároku následne môžu poškodený už domáhať ako voči vinníkovi, tak aj voči poisťovateľovi a to buď individuálne alebo voči obidvom naraz. Pričom plnenie môžu dostať iba raz. Uvedené by však platilo len v prípade, pokiaľ by nárok ako taký existoval, čo však vzhľadom na konkrétny skutkový stav, keďže vinník zomrel pri dopravnej nehode, ktorú zavinil, už neplatí. Fyzická osoba môže uplatnenie niektorého z nárokov, ak je tu subjekt, ktorý zodpovedá za neoprávnený zásah do osobnosti a týmto subjektom môže byť iba fyzická osoba, právnická osoba, štát alebo viac osôb, a povinnosť poskytnúť zadosťučinenie podľa § 13 Obč. zák., je osobne spätá s osobou, ktorá sa dopustila neoprávneného zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby, takže má osobný charakter, a preto zaniká smrťou takejto osoby. Žalovaný poukázal na rozsudok NS ČR z 27.9.2005, sp.zn. 30Cdo/1051/2005, ďalej na rozsudok NS SR z 30.4.2009, sp.zn. 1NCdo8/2007, a ďalšie s tým, že podľa citovaných rozhodnutí a zákonných ustanovení vyplýva, že žalovaný by bol povinný za vinníka plniť pokiaľ by táto povinnosť existovala aj u osoby samotného vinníka. Takúto povinnosť by však mal vinník len za svojho života, ale jeho úmrtím by došlo bez ďalšieho k jej zániku, t.z. k zániku nároku, pokiaľ zanikol nárok na nemajetkovú ujmu ako taký, logicky zanikla aj povinnosť plniť a to aj zo strany žalovaného. Preto žalovaný uviedol, že uplatnený nárok žalobcov je nutné zamietnuť z dôvodu neexistencie uplatňovaného nároku. Ďalej žalovaný uviedol, že pokiaľ by aj súd neprijal argumentáciu žalovaného o vyššie spomínanom zániku nároku na nemajetkovú ujmu žalobcov, tak žalovaný poukazuje na to, že nárok žalobcov aj keby existoval, tak v zmysle súčasne

platného a účinného vnútroštátneho práva, t.j. v zmysle zákona o PZP, nie je pasívne legitimovaným na uplatňovanie nárokov, nakoľko tento zákon sa nevzťahuje na náhradu nemajetkovej ujmy a povinnosť zahrnúť tento inštitút do poistných zmlúv žalovanému riadnym spôsobom zákon neukladá. Poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu zo dňa 20.1.2011, 4US/60/2010, ďalej na uznesenie NS SR z 5.12.2013, sp.zn. 3Cdo/18/2013, ako aj na rozsudok NS SR z 26.9.2013, sp.zn. 3Cdo/176/2012, a na rozhodnutie NS SR, sp.zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.3.2016. V rozsudku NS SR sp.zn. 4Cdo/168/2009 je uvedené, že keďže slovenské právo neupravuje náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej obetiam usmrteným pri dopravných nehodách v rámci úpravy zodpovednosti poisteného za škodu, nie je potrebné, aby tento nárok bol v zmysle rozsudku zahrnutý v poistnom krytí z povinného zmluvného poistenia. Obdobne v uznesení 1US/137/07 z 23.8.2007 je uvedené, že keďže zákon o zodpovednosti štátu bližšie nedefinuje pojem škody, ani neupravuje rozsah jej náhrady, je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia všeobecnej úpravy § 442 Obč. zák., a škodu chápať vo všeobecnosti ako ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného. A keďže v zmysle uvedených skutočností štát nezodpovedá za nemajetkovú ujmu, žaloba musí byť zamietnutá. Za škodu preto nemožno považovať aj nemajetkovú ujmu oceniteľnú peniazmi, lebo ak by to bolo, potom by ustanovenie § 442 ods. 2 Občianskeho zákonníka bolo nadbytočné. Žalovaný ďalej poukázal, že od roku 2001 nedošlo k žiadnej zmene relevatnej vnútroštátnej právnej úpravy, nie je ani v čase po rozsudku SSD absolútne legitímny dôvod na zmenu výkladu príslušných zákonných ustanovení, a rozširovaní účelu zákona o PZP, a jeho cieľov oproti tým, ktoré boli celkom jednoznačne a nesporne zamýšľané a stanovené samotným zákonodarcom. Žalovaný ďalej poukázal na rozsudok NS SR sp.zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.3.2016, v ktorom NS SR po tom, ako sa dôkladne vysporiadal s nemožnosťou subsumovať pod pojem škody na zdraví aj nemajetkovú ujmu pozostalých, zaoberal sa aj otázkou možnosti priamej aplikácie smerníc EÚ, kde dospel k záveru, že priamy účinok smernice č. 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, ktorá nahradila prvú smernicu, druhú smernicu a tretiu smernicu je vylúčený. Napokon žalovaný poukázal aj na to, že je potrebné zaoberať sa aj atribútmi vzniku zodpovednosti za škody, teda nemajetkovú ujmu, t.j. protiprávnosťou konania vznikom škody v dôsledku protiprávneho konania, a príčinou súvislosťou medzi nimi, a to vo vzťahu k žalovanému, v kontexte celého zákona o PZP, na čo poukázal NS SR v rozsudku z 29.3.2007 sp.zn. 3Cdo/32/2007, kde je uvedené, že ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ale ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala, pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku. Časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti. Príčinou vzniku škody nie je skutočnosť, ktorá je už sama následkom. Príčinná súvislosť je ďalej rozobratá aj v rozsudku NS SR z 30.1.2007, sp.zn. 2Cdo/73/2006, podľa ktorého príčinná súvislosť medzi poškodením zdravia žalobcov a protiprávnym konaním žalovaného nie je daná, ak poškodenie zdravia spočíva v udalosti, ktorá je už sama o sebe následkom protiprávneho konania žalovaného. O takýto prípad ide aj vtedy, ak poškodenie zdravia žalobcov bolo výsledkom ich reakcie na smrteľný úraz ich syna. Poistiteľ nenahradí za poisteného škodu, ak ide o zodpovednosť za škodu, ktorej vznik nie je v príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou. Podľa žalovaného neexistuje vo vzťahu k žalobcom a uplatňovanej nemajetkovej ujme priama príčinná súvislosť s poistnou udalosťou ako takou, v zmysle § 5 ods. 1 písm. h, zák. o PZP a toto je jedným z mnohých dôvodov, že úmyslom a cieľom zákonodarcu pri koncipovaní zákona o PZP nebolo krytie nemajetkovej ujmy pozostalých. Žalovaný je priamo zo zákona PZP oslobodený od povinnosti plniť za poisteného škodu, teda nemajetkovú ujmu, a to práve z dôvodu absencie priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou, keďže žalobcovia neboli účastníkom dopravnej nehody. Vzhľadom na uvedené žiadal žalovaný, aby bola žaloba zamietnutá.

3. Z uznesenia Okresného riaditeľstva PZ odbor kriminálnej polície Michalovce, ČVS: ORP-751/1-VIS-MI-2016 zo dňa 30.4.2017 bolo zistené, že bolo zastavené trestné stíhanie proti tomu kto zomrel, nakoľko vodič U. dňa 13.9.2016 zomrel na mieste nehody. Pritom v uznesení je uvedené, že dňa 13.9.2016 okolo 15.15 riadil motocykel zn. Q. v ľavom jazdnom pruhu dvojpruhovej cesty v smere od U. ako spolujazdec sedel L., naposledy bytom U., a riadeniu motocykla a sledovaniu situácii v cestnej premávke nevenoval dostatočnú pozornosť. Motocykel riadil rýchlosťou najmenej 183 km/h, v úseku, kde je dovolená rýchlosť 100 km/h, v dôsledku čoho prednou časťou motocykla narazil do pravej bočnej časti osobného motorového vozidla K., a došlo k zrážke, pri ktorej U. utrpeli ťažké zranenia nezlučiteľné so životom. V odôvodnení uznesenia je uvedené, že na zistenie príčin vzniku dopravnej nehody bol pribratý znalec z odboru cestnej dopravy C., ktorý vo svojom vypracovanom znaleckom posudku mimo iného uviedol, že vodič vozidla Citroën C5 sa pohyboval po hlavnej ceste, pričom rýchlosť jazdy spomalil

a začal odbočovať vľavo k čerpacej stanici a pri odbočovaní došlo k zrážke s motocyklom. V čase zrážky sa pohyboval dovolenou rýchlosťou, z technického hľadiska vodič vozidla dal prednosť jazdy motocyklistovi vo vzťahu dovolenej rýchlosti v danom úseku 100 km/h, a túto jeho techniku jazdy nie je možné z technického hľadiska hodnotiť ako nesprávne. Ďalej sa v uznesení uvádza v odôvodnení, že v priebehu vyšetrovania bolo zistené, že dopravnú nehodu zavinil vodič motocykla zn. Yamaha U. nesprávnou technikou jazdy, a to jazdou v ľavom jazdnom pruhu rýchlosťou vyššou ako bola v danom úseku dovolená, tento na následky zranení, ktoré utrpel pri tejto dopravnej nehode, na mieste nehody zomrel. V znaleckom posudku, ktorý je súčasťou vyšetrovacieho trestného spisu je tiež uvedené, že vodič motocykla jazdil v ľavom jazdnom pruhu a rýchlosťou vyššou ako bola v danom úseku dovolená, a to rýchlosťou 183 km/h, pričom zrážke by zabránil tak, že by sa na začiatku nehodového deja pohyboval rýchlosťou maximálne 140 km/h. V takom prípade by vozidlo Citroën stihlo prejsť takú dráhu, že by v čase prejazdu motocykla idúceho v ľavom jazdnom pruhu opúšťalo zadnou časťou pravý jazdný pruh a pohybovalo by sa mimo jazdné pruhy. Vzhľadom k tomu, že trestné stíhanie je neprípustné proti tomu kto zomrel, bolo potrebné rozhodnúť o zastavení trestného stíhania.

4. Z výpovede žalobkyne v 1. rade bolo zistené, že je matkou neb. L., a smrť jej syna na ňu pôsobil a pôsobí veľmi ťažko, nakoľko sa narodil až 5 rokov po svadbe a považovali ho za vytúžené dieťa. Uviedla, že bol veľmi šikovný, pracovitý a aj boli zamestnaní spolu v jednom závode, kde ona pracuje naďalej. Bola na svojho syna hrdá, bol nielen dobrý ale aj pekný, pracoval ako zásobovač. Mal aj koníčky, a to elektrické gitary, miloval hudbu a všetky peniaze, ktoré si ušetril venoval práve tomuto koníčku. Uviedla, že jeho izba po jeho smrti ostala až doposiaľ neporušená, všetko je na tom mieste, ako to bolo v čase, keď tam býval, nakoľko sa nedokáže ako matka zmieriť s jeho smrťou. Každý deň chodí na cintorín za svojím synom a po jeho smrti bola aj práceneschopná, musela ostať doma, nakoľko by psychicky nezvládala žiadnu prácu. Z jej výpovede bolo tiež zistené, že sa vydávala mladá a jej životným snom bolo mať svoju vlastnú rodinu, čo sa jej napokon aj podarilo, a všetok svoj čas venovala práve svojej rodine, svojím deťom a manželovi. Smrť jej syna spôsobila, že sa jej zrútil život a nechcelo sa jej ďalej žiť. Doposiaľ jej syn veľmi chýba, a nikdy sa už s jeho smrťou nezmieri. Uviedla, že poznala aj vinníka nehody, ktorý sa kamarátil s jej synom, chodievali spolu často vonku, pestovali si aj kvety, mali záhradku, a práve v ten deň išli na motorke na túto záhradku. Často chodieval jej syn na ryby a to spolu so svojím otcom, väčšinou chodil autom, ktoré mal terénne a bezpečné. Rád sa na ňom vozil. Uviedla, že informácie o dopravnej nehode nechcela vedieť žiadne, ani doposiaľ o nich nechce vedieť, a aj tam, kde sa stala dopravná nehoda, odmieta chodiť, preto sa nevedela vyjadriť k tomu, akou rýchlosťou išiel vodič motocykla. Uviedla, že syn pomáhal aj v domácnosti a dokonca aj prispieval odkedy bol zamestnaný na domácnosť, a vozieval ju do práce alebo z práce, ak to bolo potrebné. Po uvedenej nehode jej lekárka predpísala lieky na ukľudnenie, ale keďže sú návykové, nebrala ich často, boli to lieky Lexaurin. Uviedla, že syn mal dobrý vzťah aj s otcom, veľmi dobre vychádzali, mali spoločné záujmy, a to rybárčenie a hudbu. So sestrou mal tiež veľmi dobrý vzťah, bývali v jednej izbe, keďže bývajú v panelákovom dome, a ide o dosť veľkú izbu, pričom ako deti spolu veľmi dobre vychádzali a je medzi nimi iba 5 ročný rozdiel. Žalobkyňa v 1. rade uviedla, že smrť syna zasiahla nielen jej manžela, ale aj jej dcéru, teda sestru nebohého, a preto sa snažia vytvárať jej také prostredie, aby to tak intenzívne nepociťovala.

5. Žalobca v 2. rade vo výpovedi uviedol, že so svojím synom mali vždy dobrý vzťah. Mali spoločné záujmy, keďže aj on je muzikant a učil sám hrať syna na gitare, chodievali spolu od malička aj na ryby, do lesa, bicyklovali, trávili veľa času spolu. Manželka robí na zmeny, aj on, striedali sa, a preto často vyberal syna zo škôlky, aj predtým sa o neho staral, keď bol maličký, prebaľoval ho, pomáhal manželke vo všetkom. Keď syn podrástol našiel si svojich kamarátov, s ktorými chodili tiež na ryby a venovali sa hudbe, hraniu na gitare, pričom syn nikdy nepil, nefajčil, nemal žiadne zlozvyky. Informoval sa po smrti syna, ako k nehode došlo a tak zistil, že vodič motocykla, teda kamarát jeho syna išiel vysokou rýchlosťou a došlo k nehode, ktorú takto zavinil. Uviedol, že po smrti syna tiež zostal doma, keďže sa cítil veľmi zle a nemohol pracovať. Potom začal do práce chodiť, lebo prichádzal aspoň na iné myšlienky. Uviedol, že jeho syn bol dobrý šofér, nikdy neriskoval, išiel presne vždy rýchlosťou, aká bola stanovená a vyjadril sa, že tak on ako aj jeho manželka a dcéra mali s nebohým synom veľmi dobrý vzťah a tvorili súdržnú rodinu, ktorá si vzájomne pomáhala. Vyjadril sa, že manželka chodí od smrti syna každý deň na hrob, a aj izba, kde býval syn je neporušená. Uviedol, že on zase máva nočné mory, sníva sa mu o synovi. Vyjadril sa tiež, že zarába 500 €, manželka tiež, a keďže ich dcéra si robí vysokú školu, Zdravotnú fakultu v Trenčíne, chce si robiť aj magisterské štúdium, takže všetky peniaze dávajú na výdavky na dcéru. Tá po smrti svojho brata je podľa výpovede žalobcu v 2. rade smutná, tiež ťažko znáša stratu svojho brata. Vypovedal, že pokiaľ ide o kamarátsky vzťah medzi jeho synom a vodičom motocykla, tak ten bol

pohraničným policajtom a žalobca nevedel, akou rýchlosťou chodí na motorke. Syn mu hovorieval, že na motorke chodievajú na hrad Čičavu alebo sa prejsť, a práve v deň, keď sa stala nehoda, on mal službu. Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy, ktorú žiada, vyjadril sa, že to konzultoval s právnym zástupcom a ustálili to na uvedenej výške a to aj napriek tomu, že je to suma, ktorá mu nikdy nenahradí život jeho syna.

6. Žalobkyňa v 3. rade vo výpovedi uviedla, že je sestrou neb. JQ. a vzťahy medzi ňou a bratom boli od malička veľmi dobré, spolu sa hrali, chodili na výlety, spoločne trávili veľa času. Uviedla, že pomáhal jej, aj keď potrebovala niečo do školy, a už aj potom, keď chodila do práce, on ju často do práce vozieval. Tiež jej prispieval zo svojho príjmu na kúpu nejakých vecí, ak potrebovala. Uviedla, že mali aj spoločnú izbu, kde sa pre ňu čas úplne zastavil po smrti brata a má aj problémy byť v tejto izbe sama. Uviedla, že po smrti brata bola aj u lekárky, keďže ťažko znášala jeho stratu, bola v depresii a nemohla ani s nikým hovoriť, nebola schopná už potom ísť na ďalšie vyšetrenie. Neskôr sa jej prejavili problémy so srdcom, mala silné búšenie a diagnostikovali jej titániu kvôli zvýšenému stresu na čo sa lieči doposiaľ a berie aj voľnopredajné lieky na ukľudnenie. Uviedla, že aj vzťah rodičov a jej brata bol veľmi dobrý, nikdy sa nehádali, pomáhal rodičom či už s upratovaním alebo s nákupmi. Potvrdila, že jej matka chodí od smrti jej brata každý deň na cintorín na jeho hrob, kde upratuje a občas tam s ňou chodieva aj ona, aj keď v súčasnosti študuje v Trenčíne a doma je málo. Vyjadrila sa, že kamaráta svojho brata, s ktorým chodieval na motorke, a ktorý spôsobil nehodu, pri ktorej jej brat zomrel, veľmi dobre nepoznala, iba z niekoľkých návštev, keď bol u nich doma.

7. Zo správy MUDr. Márie Fedorovej, všeobecného lekára pre dospelých, bolo zistené, že žalobkyňa v 1. rade bola na ambulancii 13.9.2016, a bolo jej predpísané jedno balenie lieku Lexaurin jednorazovo v súvislosti s tragickou udalosťou a od uvedeného dátumu mala ešte predpísaný Zinat, Lexaurin, Senbal, všetko 18.2.2019.

8. Z potvrdenia spoločnosti Yazaki bolo zistené, že žalobkyňa v 1. rade bola v čase od 19.9.2016 do 30.9.2016 práceneschopná.

9. Z lekárskej správy MUDr. Evy Kniežovej bolo zistené, že žalobkyňa v 3. Rade bola v júli 2016 hospitalizovaná na urologickom oddelení v Michalovciach, pre opakované bolesti brucha. Bola v marci 2017 vyšetrená v cit. ambulancii a v septembri 2018 pre tŕpnutie rúk a dolných končatín, tŕpnutie v okolí úst a sťažené dýchanie, hospitalizovaná na neurologickom oddelení, kde stav bol uzavretý ako tetánia. Odvtedy je sledovaná neurológom v zdravotnej dokumentácii sú však doložené len správy z roku 2018. V roku 2016 mala ordinované lieky od bolesti a lieky na tráviace ťažkosti.

10. V konaní bol vypočutý aj svedok U., ktorý vo svojej výpovedi uviedol, že je bratrancom neb. L. a ešte počas jeho života trávili spoločné chvíle pri rôznych aktivitách, napríklad chodili spolu na ryby, hrali v kapele. Vie o tom, že L., keď skončil školu, venoval sa ďalej hlavne gitare, hudbe, rybárčeniu, chodil rád do lesa, do prírody. Vedel o tom, že ako rodina sú súdržní, chodili spolu na výlety, po hradoch a kúpaliskách. Uviedol, že poznal aj neb. U. ktorý spôsobil nehodu, a vedel o tom, že bol s L. kamarát, pričom boli s L. kamarátmi od mala. Vyjadril sa, že vedel, že podnikali spolu aj nejaké výlety a v ten deň, keď sa nehoda stala, tak išli k jazeru.

11. Svedok V. vo výpovedi uviedol, že neb. L. bol jeho synovcom, mal s ním dobrý vzťah, bol jeho krstným otcom. Vie o tom, že jeho rodičia smrť veľmi ťažko znášajú, a od určitého času sa aj menej stretávajú, nakoľko smútili za svojím synom.

12. Svedkyňa V. vo výpovedi uviedla, že je vo švagrovskom vzťahu so žalobcami v 1. a 2. rade, a vie, že ako rodičia mali veľmi dobrý vzťah so svojím synom, čo videla, keď chodievali ku svokre, a celá rodina spolu dobre vychádzali, nikdy nemali žiadne konflikty, chodili spolu na výlety.

13. Z výpovede svedka U. bolo zistené, že je bratrancom nebohého. Mal s ním dobrý vzťah, stretávali sa hlavne v Pavlovciach u starkých, ktorí sú už ale mŕtvi, a preto aj tie vzťahy v širšej rodine sa vzhľadom na smrť starkých obmedzili, ale naďalej sú tie vzťahy dobré. Uviedol, že ako rodina, aj širšia rodina, mali spoločnú záľubu v hudbe, turistike, kde sa aj stretávali a trávili čas.

14. Po vykonaní dokazovania súd vec právne posúdil takto:

15. Podľa článku 15 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na život. Ľudský život je hodný ochrany už pred narodením.

16. Podľa článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

17. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

18. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

19. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

20. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.
*

21. Podľa § 16 Občianskeho zákonníka kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

22. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

23. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má poistený z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nariadil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

24. Podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP Náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

25. Hmotnoprávnymi predpokladmi, ktoré musia byť splnené pre vznik občianskoprávnych sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby sú: a/ existencia zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu, ktorý spočíva či v porušení alebo len v ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite, b/ protiprávnosť zásahu, c/ existencia príčinnej súvislosti medzi zásahom a protiprávnosťou tohto zásahu.

26. Všeobecnou podmienkou uplatnenia ochrany podľa cit. ustanovenia je, že ide o závažnejší zásah do psychickej a morálnej integrity osobnosti, ktorý je objektívne spôsobilý fyzickej osobe privodiť ujmu na jednotlivých stránkach osobnosti. Toto ustanovenie obsahuje významné prostriedky ochrany osobnostných práv. Ich použitie nie je viazané na podmienku zavinenia pôvodcu zásahu, pretože ide

o prípad objektívnej zodpovednosti. Jedným z prostriedkov ochrany osobnostných práv je aj návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia (satisfakčná žaloba), ktorá sleduje priznanie satisfakcie občanovi, ktorého osobnostné právo bolo porušené, a to so zreteľom na to, že zásah zvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu. O priznaní primeraného zadosťučinenia, pokiaľ sú na jeho priznanie splnené zákonom ustanovené podmienky, môže súd rozhodnúť len na návrh postihnutého (resp. vo všetkých prípadoch návrhov podľa § 13 ods. 1 a 2 OZ ide o návrhové konanie). Najzávažnejšie nóvum z hľadiska obsahu satisfakcie priniesla novela Občianskeho zákonníka (zákon č. 87/1990 Zb.) doplnením § 13 ods. 2, ktorý pripúšťa, aby sa v určitých prípadoch, keď sa to javí ako nevyhnutné, zadosťučinenie uložilo vo forme majetkového plnenia, konkrétne plnenia v peniazoch.

27. V tomto konaní nebolo sporné, že dopravnú nehodu dňa 13.9.2016, pri ktorej zomrel L., teda syn žalobcov v 1. a 2. rade, a brat žalobkyne v 3. rade, zavinil U., ktorý riadil motocykel, ktorým dopravnú nehodu spôsobil, poistený u žalovaného. Uvedené je preukázané z vyšetrovacieho spisu, a tiež zo znaleckého dokazovania znalca Ing. Ivana Gombitu, ktorý určil, kto zavinil predmetnú nehodu. Žalovaný však poukázal na to, že nemôže zodpovedať za predmetnú nemajetkovú ujmu, pretože vinník, ktorý sa dopustil porušenia podľa § 11 OZ, teda U. pri dopravnej nehode zomrel, a fyzická osoba môže uplatňovať niektorý z nárokov podľa § 11 OZ, ak je tu subjekt, ktorý zodpovedá za neoprávnený zásah, čo v tomto prípade chýba. Poukázal na to, že osobne je táto nemajetková ujma spätá s osobou, ktorá sa dopustila neoprávneného zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby, a zaniká smrťou takejto osoby. S takýmto tvrdením žalovaného sa súd nemôže stotožniť a ani sa nestotožnil, keďže žalovaný ako poisťovateľ má plniť v zmysle § 15 ods. 1 zák. o PZP v spojení s § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z.z. a § 420 OZ a § 16 OZ, a tiež všeobecne záväzného záveru Súdneho dvora EU, podľa ktorého, povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej žalobcovi ako blízkej osobe obeti usmrtenej pri dopravnej nehode, a na základe toho je daná pasívna vecná legitimácia žalovaného, teda poisťovne. V tomto prípade súd poukazuje a zdôrazňuje, že plnenie sa vzťahuje na poistnú udalosť v príčinnej súvislosti, s ktorou nastala škoda v nemajetkovej sfére žalobcov. Nie je to teda tak, ako vo svojich námietkach poukázal žalovaný, že smrťou vinníka zaniká aj nárok žalobcov vo vzťahu k poisťovni. Súd v súvislosti s týmto poukazuje aj na obdobný prípad, ktorý bol riešený Súdnym dvorom v obdobnej právnej veci. V súvislosti s tým na tento prípad nebolo možné aplikovať ani tie rozhodnutia, na ktoré poukázal vo svojich vyjadreniach žalovaný, a to na rozsudok NS ČR z 27.9.2005, sp.zn. 30Cdo/1051/2005, či NS SR z 30.4.2009, sp.zn. 1NCdo/8/2007, alebo uznesenie NS SR z 5.12.2013, sp.zn. 3Cdo/18/2013, alebo rozsudok NS SR z 26.9.2013, sp.zn. 3Cdo/176/2012, alebo NS SR sp.zn. 3Cdo/301/2012.

28. Súdny dvor EÚ v právnej veci M., v ktorej sa obrátil na neho Krajský súd v Prešove s prejudiciálnymi otázkami rozhodol rozsudkom vo veci C - 22/12 dňa 24.10.2013.

29. V označenom konaní takisto poisťovňa (Allianz) odmietala utrpenú nemajetkovú ujmu odškodniť z dôvodu, že zmluva o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa podľa nej nevzťahuje na nahradenie ujmy podľa § 13 slovenského Občianskeho zákonníka, keďže právo na náhradu takej ujmy nie je kryté poistením podľa slovenského ani českého zákona o povinnom zmluvnom poistení. Súdny dvor teda riešil prejudiciálne otázky týkajúce sa toho, či v rámci náhrady škody sa má prípadne poskytnúť aj náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej osobám oprávneným na jej náhradu po obeti dopravnej nehody, ktorú možno priznať podľa § 13 ods. 2 a 3 platného Občianskeho zákonníka a ktorú treba v širšom ponímaní považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) slovenského zákona o povinnom zmluvnom poistení. To by znamenalo, že náhrada tejto nemajetkovej ujmy by patrila do zodpovednosti, ktorú znáša poisťovateľ v súlade so zmluvou o povinnom zmluvnom poistení.

30. Súdny dvor v bode 47 rozsudku uviedol, že generálny advokát v bodoch 68 až 73 návrhov a ako rozhodol Súdny dvor EZVO vo svojom rozsudku z 20. júna 2008, N. (E-8/07, EFTA Court Report, s. 224, body 26 a 27), vzhľadom na odlišnosti medzi rôznymi jazykovými verziami článku 1 ods. 1 druhej smernice a článku 1 prvého odseku tretej smernice, ako aj na cieľ, ktorý tri uvedené smernice chránia, treba uviesť, že pod pojem ujma na zdraví patrí akákoľvek ujma, ak jej náhradu na základe

zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu.

31. V bode 49 rozsudku uviedol, že keďže rôzne jazykové verzie článku 1 ods. 1 druhej smernice v podstate používajú pojem „ujma na zdraví“, ako aj pojem „osobná ujma“, treba sa sústrediť na štruktúru a účel týchto ustanovení a smernice. V tejto súvislosti treba uviesť, že tieto pojmy dopĺňajú pojem „škoda na majetku“, a pripomenúť, že uvedené ustanovenia a smernica sa snažia najmä o posilnenie ochrany obetí. Za týchto okolností treba uplatniť extenzívny výklad uvedených pojmov, ktorý je uvedený v bode 47 tohto rozsudku.

32. V bode 50 rozsudku uviedol, že v dôsledku toho medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou smernicou, patrí nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore.

33. V bode 51 rozsudku uviedol, že pokiaľ ide o osoby, ktoré sa môžu domáhať náhrady tejto nemajetkovej ujmy, na jednej strane treba uviesť, že z článku 1 bodu 2 v spojení s článkom 3 ods. 1 prvou vetou prvej smernice vyplýva, že ochrana, ktorá musí byť zaručená podľa tejto smernice, platí pre akúkoľvek osobu, ktorá je podľa vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu oprávnená na náhradu škody spôsobenej motorovými vozidlami.

34. V bode 52 rozsudku uviedol, že na druhej strane treba spresniť, ako uviedol generálny advokát v bode 78 návrhov, a na rozdiel od tvrdenia nemeckej vlády, že tretia smernica nezúžila okruh chránených osôb, ale naopak, stanovila povinné krytie škôd, ktoré vznikli niektorým osobám považovaným za zvlášť zraniteľné.

35. V bode 53 rozsudku uviedol, že okrem toho, keďže pojem škoda uvedený v článku 1 bode 2 prvej smernice nie je nijako presnejšie vymedzený, v rozpore s tvrdením estónskej vlády nič nenaznačuje, že ak sa niektoré druhy škody, akou je nemajetková ujma, majú nahradiť podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu, mali by sa vylúčiť z tohto pojmu.

36. V bode 54 rozsudku uviedol, že na základe žiadneho ustanovenia v prvej, druhej ani tretej smernici nemožno dospieť k záveru, že normotvorca Únie si želal zúžiť ochranu zaručenú týmito smernicami len na osoby, ktoré sa priamo zúčastnili na škodovej udalosti.

37. V bode 55 rozsudku uviedol, že členské štáty teda majú zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením v určitých minimálnych sumách určených v článku 1 ods. 2 druhej smernice.

38. V bode 56 rozsudku uviedol, v prejednávanej veci by to tak malo byť, pretože podľa informácií, ktoré poskytol vnútroštátny súd, majú osoby nachádzajúce sa v postavení pani Haasovej a jej dcéry v súlade s § 11 a 13 českého Občianskeho zákonníka nárok na náhradu nemajetkovej ujmy utrpenej v dôsledku úmrtia ich manžela, resp. otca.

39. V bode 57 rozsudku uviedol, že tento záver nemôže spochybniť ani okolnosť predložená slovenskou vládou, podľa ktorej tieto paragrafy patria do tej časti českého i slovenského Občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahov do ochrany osobnosti a ktorá je v zmysle týchto zákonníkov nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom zmysle slova.

40. V bode 58 rozsudku uviedol, že keďže totiž zodpovednosť poisteného, ktorá podľa vnútroštátneho súdu v tomto prípade vyplýva z § 11 a 13 českého Občianskeho zákonníka, vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice.

41. V bode 59 rozsudku uviedol, že vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba na prvú položenú otázku odpovedať tak, že článok 3 ods. 1 prvej smernice, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice a článok 1 prvý odsek tretej smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

42. Súdny dvor (druhá komora) teda vyššie označeným rozsudkom rozhodol tak, že: „Článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

43. Aj keď vznikajú v právnom posúdení obdobných vecí a obdobných nárokov, aj napriek vyššie uvedenému záveru ESD, právne názory, že slovenská právna úprava nezahŕňa právo na ochranu osobnosti a z nej vyplývajúci nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pri porušení tohto práva pod náhradu škody, ktorú je možné uplatniť z povinného zmluvného poistenia, pričom sa to odôvodňuje tým, že v predmetnej právnej veci (Haasová c/a Petrík a Holingerová) došlo k nehode na území Českej republiky a rozhodným je teda české právo, konkrétne že sa má použiť a zohľadniť ust. českého Občianskeho zákonníka, ktorý v ust. § 444 ods. 3 odlišne od slovenského práva upravuje odškodnenie pre pozostalých v prípade usmrtenia a že rozhodnutie Súdneho dvora je záväzné len inter partes. Krajský súd v Prešove sa v predmetnej právnej veci obrátil s prejudiciálnou otázkou na Súdny dvor EÚ ako na najvyššiu inštitúciu poverenú interpretáciou európskeho práva a tento svoju odpoveď podal v rámci rozsudku dňa 24.10.2013. Súd poukazuje na to, že ESD nerozhoduje vo veci, avšak jeho názor v otázke, či má byť aplikované európske právo, je rozhodujúci, keďže rozsudky Súdneho dvora EÚ, pokiaľ ide o výklad práva Európskej únie, sú všeobecne záväzné pre členské štáty a presahujú rámec strán sporu (erga omnes).

44. Súd sa nestotožňuje s právnymi názormi (na ktoré poukazovala žalovaná odkazom na iné rozhodnutia), že záver Súdneho dvora, uvedený v odseku 59 rozsudku zo dňa 24.10.2013, sa odvíja od uvádzaného ust. § 444 ods. 3 českého Občianskeho zákonníka, ale od ustanovenia § 11 a 13 českého Občianskeho zákonníka čo vyplýva z odseku 58 rozsudku, podľa ktorého cit. „Keďže totiž zodpovednosť poisteného, ktorá podľa vnútroštátneho súdu v tomto prípade vyplýva z § 11 a 13 českého Občianskeho zákonníka, vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice.“ Úprava vtedajšieho českého Občianskeho zákonníka v ust. § 11 a 13 bola totožná s právnou úpravou uvedenou v ust. § 11 a 13 slovenského Občianskeho zákonníka. Keďže podľa záverov Súdneho dvora vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej upravuje v ust. § 11 a 13 Občianskeho zákonníka náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu (odsek 58 rozsudku), jednotlivé smernice sa majú vykladať tak, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej

blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode (odsek 59 rozsudku). V odseku 42 rozsudku ESD Súdny dvor zdôraznil, že členské štáty musia pri výkone svojich právomocí v tejto oblasti dodržiavať právo Únie a že ustanovenia vnútroštátneho práva nemôžu odňať prvej, druhej a tretej smernice potrebný účinok. Článok 1 druhej smernice stanovil v oblasti zodpovednosti za škodu povinné krytie škody na majetku, ako aj ujmy na zdraví v určitých sumách a článok 1 tretej smernice túto povinnosť rozšíril na krytie ujmy na zdraví spôsobenej všetkým cestujúcim okrem vodiča (odsek 44 rozsudku). Ako je uvedené v odseku 45 rozsudku ESD tak, členské štáty sú povinné zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ktorá sa uplatňuje podľa ich vnútroštátneho práva, bola pokrytá poistením v súlade s ustanoveniami prvej, druhej a tretej smernice. Sloboda členských štátov určiť, aká škoda bude krytá a aké budú podmienky povinného poistenia, bola obmedzená druhou a treťou smernicou tým, že tieto smernice stanovili povinné krytie niektorých škôd v určitých minimálnych sumách. Medzi škodami, ktoré musia byť kryté, sa v súlade s článkom 1 ods. 1 druhej smernice nachádza najmä ujma na zdraví (odsek 46 rozsudku ESD). V odseku 47 rozsudku ESD je uvedené, že pod pojem ujma na zdraví patrí akákoľvek ujma, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. V dôsledku toho medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou smernicou, patrí nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore (odsek 50 rozsudku). Na základe žiadneho ustanovenia v prvej, druhej ani tretej smernici nemožno dospieť k záveru, že normotvorca Únie si želal zúžiť ochranu zaručenú týmito smernicami len na osoby, ktoré sa priamo zúčastnili na škodovej udalosti (odsek 54 rozsudku). Členské štáty teda majú zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením v určitých minimálnych sumách (odsek 55 rozsudku). V prejednávanej veci by to tak malo byť, pretože blízki rodinní príslušníci obetí dopravnej nehody majú v súlade s § 11 a 13 českého Občianskeho zákonníka nárok na náhradu nemajetkovej ujmy utrpenej v dôsledku úmrtia ich manžela, resp. otca (odsek 56 rozsudku).

45. Vzhľadom k tomu, že aj náš právny poriadok a to tiež v § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka upravuje právo blízkych rodinných príslušníkov obeti dopravnej nehody na náhradu nemajetkovej ujmy je nevyhnutné rešpektovať všeobecne záväzný záver Súdneho dvora EÚ, podľa ktorého povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej žalobcovi ako blízkej osoby obeti usmrtenej pri dopravnej nehode. A na základe toho súd dospel k záveru, že je daná pasívna vecná legitimácia žalovanej, teda poisťovne.

46. Žalobcovia v 1. až v 3. rade sa v tomto konaní dožadujú proti žalovanému ako poistiteľovi náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, pritom súd mal v konaní za preukázané, že protiprávnym konaním vodiča Miroslava Lenárta dňa 13.9.2016, došlo v dôsledku dopravnej nehody k nenávratnej deštrukcii medziľudských väzieb tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov, a to tým, že žalobcovia v 1. a v 2. rade prišli o svojho syna L., ktorý pri tejto nehode zomrel a žalobkyňa v 3. Rade prišla o svojho brata, došlo tým k intenzívnemu zásahu do ich osobnostných práv, a to práva na súkromie a rodinný život, ktorý zahŕňa najmä právo fyzickej osoby vytvárať, udržiavať a rozvíjať vzájomné vzťahy a v ich rámci uplatňovať vlastnú osobnosť. Vodič U. protiprávnym zásahom spôsobil dopravnú nehodu v uvedený deň 13.9.2016, keď riadil motocykel zn. Yamaha, a prekročil dovolenú rýchlosť 100 km/h, s tým, že jazdil najmenej 183 km/h, a pri tejto dopravnej nehode zomrel tak vodič, ako aj už spomínaný syn a brat žalobcov L.. V čase nehody bol predmetný motocykel poistený u žalovaného, ktorá skutočnosť nebola v konaní sporná a následky tohto protiprávneho zásahu nie je možné odstrániť len morálnou satisfakciou, pretože žiadne forma morálneho zadosťučinenia nepostačuje na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma žalobcov. To vyplýva aj z okolnosti prípadu a vysokej intenzity následkov na ich život, pričom vzniknutá trauma je zo života žalobcov prakticky neodstrániteľná. Súd mal za preukázané z výpovedí žalobcov, ale aj svedkov, že neb. L. mal so svojimi rodičmi a sestrou veľmi dobrý, ba až mimoriadny vzťah, a po jeho smrti žalobkyňa v 1. rade, ako matka a žalobca v 2. rade ako otec, až doposiaľ zle znášajú jeho smrť, nevedia sa s ňou vyrovnať, keďže nebohý bol dobrým, poslušným synom, mal svoje zamestnanie, pracoval u toho istého zamestnávateľa ako jeho matka, teda žalobkyňa v 1. rade, mal koníčky, ktoré boli spoločné aj s otcom, a to hudbu a rybárčenie. Ako rodina boli súdržní, a práve jeho smrť spôsobila

pretrhnutie všetkých týchto dlhoročne vytváraných silných väzieb. Nebohý pomáhal aj v domácnosti, prispieval zo svojho príjmu aj do spoločnej domácnosti a pomáhal a podporoval aj svoju sestru, teda žalobkyňu v 3. rade ako jediného súrodenca. Po jeho smrti sa prejavila trauma u žalobkyne v 1. rade aj tým, že bola práceneschopná 2 týždne, čo bolo preukázané a musela brať aj lieky na ukľudnenie a u žalobkyne v 3. rade sa to prejavilo tiež na zdraví, mala aj neskôr neurologické problémy. Žalobkyňa v 1. rade ako matka pociťuje obrovskú vnútornú prázdnotu, čo vyplýva aj z jej výpovede a z toho, že so smrťou syna sa nevie zmieriť. Žalobca v 2. rade sa snaží vytvárať podporu aj pre žalobkyňu v 1. rade a žalobkyňu v 3. rade, a teda aj na jeho strane je zvýšená záťaž v tomto smere. Celkovú situáciu napokon v rodine zhoršil fakt, že smrť L. bola neočakávaná, nepredvídateľná udalosť, odišiel náhle s tým, že ide vonku so svojim kamarátom, a o to intenzívnejší a negatívnejší bol zásah do osobnostných práv žalobcov. Je len prirodzené, že s jeho smrťou aj napriek dlhšiemu obdobie, ktorý odvtedy prešiel, sa nedokážu žalobcovia zmieriť. Každého zo žalobcov teda zasiahla smrť L. s tým, že každý z nich musí vnútorne prekonávať smútok z jeho straty, a rodičia ako žalobcovia v 1. a v 2. rade pomáhajú prekonať tento smútok aj svojej dcére žalobkyni v 3. rade, ktorá po smrti brata ostala bez súrodenca, s ktorým trávila čas, a mala s ním vytvorené silné citové puto. Vzhľadom na tieto preukázané skutočnosti, keďže došlo smrťou Jána Balického do zásahu do osobnostných práv žalobcov a do práva na rodinný život a súkromie, súd považuje žalobu za dôvodnú, a tejto vyhovel a priznal žalobcom vo vzťahu k žalovanému náhradu nemajetkovej ujmy.

47. Pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy, súd poukazuje na to, že náš právny poriadok na rozdiel napríklad od Českého právneho poriadk neobsahuje ustanovenie týkajúce sa finančného vyčíslenia náhrady za usmrtenie pozostalým tak ako je to v českom právnom poriadku. Preto sa súd stotožňuje s názorom žalobcov aj s ohľadom na závažnosť vzniknutej ujmy, a na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu osobnostného právav, v zmysle ktorých sa žalobcovia domáhajú náhrady i materiálnej ujmy v peniazoch, a to vo výške pre žalobkyňu v 1. a pre žalobcu v 2. rade po 25 000 €, žalobkyňu v 3. rade 15 000 €. Súd má za to, že takto vyčíslená výška nemajetkovej ujmy korešponduje so závažnosťou vzniknutej ujmy a s okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo, a s tým, ako tento zásah vplýva na súkromný a rodinný život žalobcov, a preto považuje navrhovanú výšku nemajetkovej ujmy za primeranú, a v takejto výške aj bola žalobcom priznaná. Súd však zdôrazňuje, že v danom prípade toto finančné zadosťučinenie spĺňa aj určitú materiálnu funkciu spočívajúcu v zabezpečení chodu rodiny žalobcov. Aj z ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že v tomto prípade výšku náhrady určuje súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. V tomto prípade z výsledku vykonaného dokazovania je zrejmé, že pokiaľ ide o okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva spočívajú v tom, že k nemajetkovej ujme došlo v dôsledku dopravnej nehody, pri ktorej bol L. usmrtený a to, že pri tejto nehode zomrel aj samotný vodič, ktorý nehodu zavinil, teda vodič motocykla, ktorého spolujazdcom bol aj nebohý L., nemôže mať žiadny vplyv na to, aby nebola žalobcom nemajetková ujma priznaná. Aj keď sa v konaní snažil žalovaný namietať a poukazovať hlavne na to, že aj nebohý syn a brat žalobcov by sa mal nejakým spôsobom podieľať na tejto nehode, súd v žiadnom prípade takúto možnosť nepripustil, keďže nevyplýva z vykonaného dokazovania a trestného vyšetrovania. Naopak, znalec v trestnom vyšetrovaní ustálil, že jediným vinníkom nehody je vodič motocykla. To, na čo poukazuje žalovaný, teda, že ako spolujazdec mal L.ejakým spôsobom vplývať na vodiča, aby išiel nižšou rýchlosťou, súd nemôže brať do úvahy, keďže v tomto čase nikto nemôže vedieť, či spolujazdec aj vodičovi nedohováral, aby nešiel rýchlo, všetko však je iba v hypotetickej rovine, nakoľko tak vodič, ako aj spolujazdec boli pri nehode usmrtení a vychádzať z niečoho iného, ako sú fakty, by bolo v tomto prípade neprípustné a v rozpore s právnym poriadkom SR. Taktiež námietka žalovaného, že nie je pasívne legitimovaný v tomto konaní, nakoľko vinník nehody Miroslav Lenárt, ktorý mal u neho poistený motocykel pri nehode zomrel, ani túto námietku súd nepovažoval za opodstatnenú, čo je vysvetlené vyššie, keďže povinnosť žalovaného k plneniu sa ale viaže na poistnú udalosť, ktorá však bezpochyby a preukázateľne nastala, a teda žalovanému vznikla povinnosť v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení k plneniu pre žalobcov.

48. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že súd úspešným žalobcom priznal nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov v konaní od žalovaného s tým, že o výške tohto nároku bude rozhodnuté v osobitnom uznesení.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 (pätnástich) dní od jeho doručenia na tunajšom súde v dvoch vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 CSP).
V odvolaní musí byť uvedené, a/ ktorému súdu je určené, b/ kto ho robí, c/ ktorej veci sa týka,d/ čo sa ním sleduje a e/ podpis a uvedenie spisovej značky konania (§ 127 CSP).
V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).
Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).
Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.(§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).